

Hà Nội, ngày tháng 9 năm 2022

BÁO CÁO TÓM TẮT
công tác của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao
tại kỳ họp thứ 4, Quốc hội khóa XV
(trình bày tại Phiên họp của Ủy ban Thường vụ Quốc hội)

VKSND tối cao đã có Báo cáo về công tác của Viện trưởng VKSND tối cao tại Kỳ họp thứ 4, Quốc hội khóa XV gửi đến Ủy ban Thường vụ Quốc hội. Sau đây là Báo cáo tóm tắt nội dung chính như sau:

1. Tình hình tội phạm, khiếu kiện hành chính, tranh chấp dân sự

Năm 2022, dịch bệnh Covid-19 đã bùng phát trở lại trong những tháng đầu năm, tình hình an ninh, chính trị được bảo đảm nhưng tình hình tội phạm vẫn diễn biến phức tạp; ngành Kiểm sát đã thực hành quyền công tố, kiểm sát khởi tố mới 66.844 vụ án hình sự, *giảm 9,8% so với năm 2021*. Trong đó, đã phát hiện, xử lý hình sự các hành vi vi phạm quy định trong lĩnh vực chứng khoán với tính chất đặc biệt nghiêm trọng, gây thiệt hại cho các nhà đầu tư. Tội phạm xâm phạm trật tự quản lý kinh tế, sở hữu và môi trường giảm 13,9%, tội phạm về trật tự xã hội *giảm 8,9%*; tội phạm sử dụng công nghệ cao để lừa đảo, tổ chức đánh bạc và tội phạm ma túy xảy ra nhiều với quy mô rất lớn. Tội phạm về tham nhũng, chức vụ tăng nhiều nhất, 37,3%; đáng lưu ý, một số đối tượng lợi dụng tình hình dịch bệnh Covid-19 để phạm tội gây hậu quả đặc biệt lớn, gây bất bình trong dư luận xã hội.

Toàn Ngành đã kiểm sát việc thụ lý, giải quyết theo thủ tục sơ thẩm: 8.845 vụ án hành chính (*tăng 9,4%*); 393.908 vụ, việc dân sự, kinh doanh, thương mại, lao động (*giảm 3,7%*). Nội dung các vụ việc hành chính chủ yếu liên quan đến lĩnh vực đất đai; các vụ việc khác liên quan đến hợp đồng vay tài sản, quyền sử dụng đất, hôn nhân và gia đình,...

2. Công tác chỉ đạo của Viện trưởng VKSND tối cao

Một là, Viện trưởng VKSND tối cao đã sớm ban hành Chỉ thị công tác năm 2022 với 04 mục tiêu lớn, 07 nhóm nhiệm vụ trọng tâm. Trong đó, tiếp tục xác định rõ vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu các cấp Kiểm sát trong thực hiện nhiệm vụ của đơn vị, cấp mình phụ trách. Yêu cầu tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, chủ động trong phòng ngừa, ngăn chặn sai phạm; gắn công tác xây dựng đơn vị, xây dựng ngành với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Tiếp tục quán triệt, thực hiện nghiêm các chỉ thị, nghị quyết của Đảng về công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; yêu cầu tính nêu gương, trách nhiệm và bản lĩnh trong công tác lãnh đạo, quản lý trong tập thể lãnh đạo và người đứng đầu.

Hai là, tiếp tục kiện toàn tổ chức bộ máy Viện kiểm sát các cấp, bảo đảm hiệu lực, hiệu quả. Thực hiện công tác luân chuyển, điều động, biệt phái lãnh đạo quản lý; xây dựng và rèn luyện đội ngũ cán bộ quản lý VKSND các cấp thông qua việc phân công, giao nhiệm vụ mới là lĩnh vực, khâu công tác quan trọng hoặc quản lý

địa bàn khó khăn, phức tạp để thử thách, đào tạo một cách toàn diện. Chú trọng việc lựa chọn người đứng đầu các cấp Kiểm sát đảm bảo “chọn người theo việc”, có đủ năng lực, trình độ và phẩm chất đạo đức, chính trị để vừa đáp ứng được yêu cầu công việc vừa tạo sự lan tỏa, là tấm gương cho người khác học tập, noi theo.

Ba là, xác định chống oan, sai, bỏ lọt tội phạm và chống tham nhũng, tiêu cực là nhiệm vụ chính trị quan trọng hàng đầu của Ngành, Viện trưởng VKSND tối cao đã chỉ đạo tập trung kiểm sát điều tra, truy tố các vụ án tham nhũng theo yêu cầu của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng chống tham nhũng, tiêu cực; nâng cao chất lượng thực hành quyền công tố và kiểm sát điều tra, truy tố, tranh tụng của Kiểm sát viên tại các phiên tòa; thực hiện nghiêm túc suy đoán vô tội, “trọng chứng hơn trọng cung”, “án tại hồ sơ”, không được suy diễn, chứng cứ đến đâu xử lý đến đấy. Cần trọng không hình sự hóa các quan hệ kinh tế, tạo điều kiện cho người vi phạm khắc phục hậu quả (theo quy định của pháp luật). Đồng thời chỉ đạo ban hành các quy chế, quy định, quy trình về nghiệp vụ và nhiều văn bản chỉ đạo, hướng dẫn chuyên sâu. Yêu cầu Thủ trưởng các đơn vị thuộc VKSND tối cao, Viện trưởng Viện kiểm sát các cấp tăng cường kiến nghị các cơ quan, tổ chức liên quan để phòng ngừa vi phạm, tội phạm; nâng cao chất lượng kháng nghị, đảm bảo chặt chẽ, có cơ sở thuyết phục, không chạy theo số lượng kháng nghị.

Bốn là, yêu cầu các Viện trưởng VKSND cấp cao, cấp tỉnh, cấp huyện phải trực tiếp chịu trách nhiệm về kết quả công tác giải quyết các vụ án, vụ việc hành chính, dân sự, kinh doanh thương mại... và đánh giá, xếp loại thành tích cá nhân hằng năm của người đứng đầu nhằm tăng cường trách nhiệm và hiệu quả công tác trong lĩnh vực này.

Năm là, chỉ đạo đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong ngành Kiểm sát nhân dân. Tăng cường hợp tác song phương và đa phương; tổ chức các hoạt động thiết thực chào mừng năm đoàn kết hữu nghị đặc biệt Việt Nam – Lào và tiếp tục tăng cường các hoạt động hợp tác quốc tế, tương trợ tư pháp về hình sự với một số nước theo kế hoạch đã đề ra.

3. Một số kết quả cụ thể đạt được trong năm 2022

(1). Toàn Ngành đã kiểm sát việc tiếp nhận, giải quyết 123.218 nguồn tin về tội phạm; ban hành 92.551 văn bản yêu cầu Cơ quan điều tra kiểm tra, xác minh nguồn tin về tội phạm (*tăng 0,2%*); trực tiếp kiểm sát việc giải quyết nguồn tin về tội phạm 1.268 cuộc tại Cơ quan điều tra (*tăng 13,8%*)... Yêu cầu khởi tố 481 vụ án; ra quyết định hủy 64 quyết định không khởi tố vụ án, quyết định khởi tố vụ án không đúng pháp luật. Trực tiếp ra 08 quyết định khởi tố vụ án và yêu cầu Cơ quan điều tra tiến hành điều tra.

Thực hành quyền công tố, kiểm sát điều tra 97.562 vụ/155.093 bị can (*tăng 0,2% số bị can*). Ban hành 67.744 yêu cầu điều tra. Trực tiếp lấy lời khai 34.417 người. Trực tiếp hỏi cung 25.813 bị can, không phê chuẩn 394 lệnh, quyết định áp dụng biện pháp ngăn chặn; hủy 507 quyết định tạm giữ, 22 quyết định tạm đình chỉ, đình chỉ vụ án không đúng pháp luật của Cơ quan điều tra; số vụ án truy tố đúng thời hạn đạt 100% (*vượt 10%*) và số bị can truy tố đúng tội danh đạt 99,99% (*vượt 4,99%*).

Thực hành quyền công tố, kiểm sát xét xử 79.246 vụ/151.882 bị cáo (*tăng 4,5% về số vụ, 11,9% về số bị cáo*). Thông qua công tác kiểm sát xét xử đã phát hiện nhiều vi phạm và đã ban hành 724 kháng nghị phúc thẩm, được Hội đồng xét xử chấp nhận *đạt tỷ lệ 76% (vượt 06%)*; ban hành 142 kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm, được Hội đồng xét xử chấp nhận 77,8% (*vượt 2,8%*).

Công tác của Cơ quan điều tra VKSND tối cao có nhiều tiến bộ: Tỷ lệ điều tra khám phá các loại tội phạm thuộc thẩm quyền *đạt 75,5% (vượt 5,5%)*; tỷ lệ thu hồi tài sản trong các vụ án tham nhũng *đạt 82,6% (tăng 23% so với cùng kỳ và vượt 22,6% so với chỉ tiêu của Quốc hội)*.

(2). Tăng cường phối hợp với Bộ Công an, TAND tối cao đẩy nhanh tiến độ điều tra, truy tố và đưa ra xét xử nghiêm minh nhiều vụ án tham nhũng, kinh tế lớn, các vụ án thuộc diện Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo dõi, chỉ đạo; đã thu hồi gần 9.300 tỷ đồng.

(3). Tiếp tục tăng cường công tác kiểm sát tạm giữ, tạm giam, thi hành án hình sự, thi hành án dân sự. Toàn ngành đã kiểm sát giải quyết 8.845 vụ án hành chính sơ thẩm, (*tăng 9,4%*); kiểm sát giải quyết 393.908 vụ, việc dân sự, kinh doanh, thương mại, lao động theo thủ tục sơ thẩm.

Số lượng kháng nghị phúc thẩm án hành chính *tăng 53,2%*, tỷ lệ kháng nghị phúc thẩm án dân sự và kháng nghị giám đốc thẩm án hành chính được Hội đồng xét xử chấp nhận vượt chỉ tiêu của Quốc hội; đã ban hành 14.029 kháng nghị, kiến nghị yêu cầu khắc phục, phòng ngừa vi phạm và tội phạm (*tăng 3,4%*). Chất lượng kháng nghị được bảo đảm, tỷ lệ kiến nghị được chấp nhận đạt 98,7% (*vượt 18,7% so với chỉ tiêu của Quốc hội*).

(4). Ngành Kiểm sát đã chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành liên quan xây dựng Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Bộ luật Tố tụng hình sự và đã được Quốc hội thông qua; chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành xây dựng 11 thông tư liên tịch, 23 nghị quyết, thông tư hướng dẫn thi hành Bộ luật Hình sự, Bộ luật Tố tụng hình sự và Bộ luật Tố tụng dân sự...

(5). VKSND tối cao đã đề nghị và được Ủy ban Thường vụ Quốc hội ra Nghị quyết phê duyệt bổ sung 07 thành viên, hiện Ủy ban kiểm sát VKSND tối cao có 15 thành viên; toàn Ngành đã điều động, bổ nhiệm, biệt phái 550 lãnh đạo VKSND các cấp; tổ chức thi tuyển chọn Kiểm sát viên các ngạch.

4. Một số tồn tại, hạn chế

Năm 2022, ngành Kiểm sát vẫn còn một số trường hợp Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát phải đình chỉ bị can do hành vi không cấu thành tội phạm, Toà án tuyên bị cáo không phạm tội; một số chỉ tiêu chưa đạt theo Nghị quyết của Quốc hội, như: Tỷ lệ giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm của Cơ quan điều tra VKSND tối cao, tỷ lệ kháng nghị được chấp nhận đối với kháng nghị phúc thẩm án hành chính và kháng nghị giám đốc thẩm án dân sự. Tuy các tồn tại, hạn chế này chiếm tỷ lệ rất nhỏ nhưng Ngành Kiểm sát sẽ hết sức coi trọng việc chỉ đạo khắc phục trong thời gian tới.

5. Những khó khăn, thách thức

Dự báo trong thời gian tới tình hình tội phạm vẫn diễn biến phức tạp, thủ đoạn tinh vi hơn, nhất là đối với một số loại tội phạm mới phát hiện khởi tố, điều tra liên

quan tới thị trường chứng khoán, cổ phiếu, trái phiếu, tội phạm xuyên quốc gia, tội phạm sử dụng công nghệ cao,... nhưng quy định của pháp luật còn một số bất cập; khiếu kiện hành chính tiếp tục tăng, nhất là liên quan đến đất đai; các tranh chấp dân sự có yếu tố nước ngoài ngày càng nhiều... Đảng, Nhà nước và Nhân dân đặt ra nhiều yêu cầu về phòng, chống tham nhũng cao hơn đối với các cơ quan tư pháp nói chung và ngành Kiểm sát nói riêng.

Nhận thức đối với một số quy định của các đạo luật về tư pháp còn chưa thống nhất giữa các cơ quan tiến hành tố tụng; Luật Trách nhiệm bồi thường của Nhà nước có những quy định về trách nhiệm rất chặt chẽ đang là thách thức lớn đối với các cơ quan tiến hành tố tụng, đặc biệt là trách nhiệm của VKSND.

Hiện nay, theo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của BLTTHS năm 2021 thì công an cấp xã được thực hiện một số hoạt động trong giai đoạn giải quyết tin báo, tố giác tội phạm nhưng bộ máy ngành Kiểm sát chỉ bố trí đến 705 đơn vị hành chính cấp huyện, nay phát sinh thêm nhiệm vụ trên địa bàn hơn 10.000 công an cấp xã sẽ là áp lực lớn đối với ngành Kiểm sát. Đây là nhiệm vụ mới, yêu cầu mới nhưng không được bố trí biên chế thực hiện. Hiện nay trừ địa bàn đô thị thì địa bàn các huyện, nhất là các huyện vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo việc di chuyển để thực hiện nhiệm vụ là rất khó khăn, tốn kém cả về sức người, thời gian, phương tiện, vật chất. Đồng thời, theo luật định, 07 biện pháp điều tra cơ bản của Cơ quan điều tra thực hiện thì yêu cầu bắt buộc phải có sự tham gia của Kiểm sát viên nhưng chênh lệch lớn về biên chế giữa Điều tra viên và Kiểm sát viên hiện nay là áp lực quá lớn trong thực hiện kiểm sát điều tra.

Chế độ, chính sách đối với công chức của ngành kiểm sát còn nhiều hạn chế. Cùng thực hiện chức năng, nhiệm vụ với môi trường, tính chất công việc về cơ bản là như nhau, nhưng chế độ chính sách của Kiểm sát viên các cấp, Điều tra viên của Cơ quan điều tra VKSND tối cao lại khác biệt, chênh lệch khá lớn so với các Điều tra viên ở ngành Công an, Quân đội.

6. Một số nhiệm vụ trọng tâm năm 2023 của ngành Kiểm sát

Năm 2023, ngành Kiểm sát tiếp tục quán triệt thực hiện nghiêm các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, nghị quyết của Quốc hội và tập trung thực hiện tốt các nhiệm vụ trọng tâm sau:

(1). Tập trung thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ, đặc biệt là nhiệm vụ, quyền hạn của Viện kiểm sát trong hoạt động khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử; chống oan, sai, chống bỏ lọt tội phạm; giải quyết đúng yêu cầu và tiến độ các vụ án thuộc diện Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo dõi, chỉ đạo.

(2). Thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ của Ngành trong kiểm sát hoạt động tư pháp; tích cực chủ động kiến nghị, kháng nghị yêu cầu các cơ quan tư pháp khắc phục vi phạm, qua đó bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân trong quá trình tham gia các quan hệ pháp luật dân sự, kinh tế, thương mại, góp phần vào sự phát triển kinh tế trong nước cũng như hội nhập kinh tế quốc tế của đất nước.

(3). Thực hiện nghiêm chương trình xây dựng luật, pháp lệnh của Quốc hội. Tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các bộ, ngành, cơ quan hữu quan xây dựng văn bản quy phạm pháp luật hướng dẫn thi hành các đạo luật về tư pháp, nhất là những vấn đề có nhận thức chưa thống nhất. Thực hiện tốt nhiệm vụ hướng dẫn, giải đáp, tháo

gỡ khó khăn, vướng mắc trong công tác nghiệp vụ của các đơn vị trong Ngành. Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật.

(4). Tiếp tục kiện toàn tổ chức bộ máy, coi trọng công tác cán bộ và tập trung nâng cao chất lượng đội ngũ Kiểm sát viên và người đứng đầu các cấp kiểm sát; tăng cường công tác luân chuyển, điều động, biệt phái cán bộ lãnh đạo, quản lý từ cấp tối cao, cấp cao về địa phương và từ dưới địa phương lên, đặc biệt ở những địa bàn trọng điểm, có số lượng công việc lớn, phức tạp, những lĩnh vực công tác quan trọng, nhạy cảm để rèn luyện thử thách cán bộ, đào tạo toàn diện cán bộ đáp ứng yêu cầu “một người biết nhiều việc, chuyên sâu một, hai việc”, khắc phục tính trì trệ “ở quá lâu tại một vị trí, lĩnh vực công tác”, phòng ngừa tiêu cực.

(5). Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong Ngành; triển khai thực hiện Đề án Quy hoạch phát triển công nghệ thông tin trong ngành Kiểm sát nhân dân đến năm 2030; triển khai xây dựng phần mềm quản lý nghiệp vụ và phục vụ hoạt động quản lý, chỉ đạo điều hành của VKSND các cấp.

(6). Nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế trong phòng, chống tội phạm; đẩy mạnh việc đàm phán, ký kết các hiệp định tương trợ tư pháp về hình sự; tăng cường hợp tác quốc tế trong công tác đào tạo, bồi dưỡng, nghiên cứu khoa học.

7. Kiến nghị

VKSND tối cao trân trọng kiến nghị Quốc hội một số nội dung như sau:

(1). Xem xét chỉ đạo rà soát và kịp thời ban hành, bổ sung điều chỉnh các văn bản quy phạm pháp luật, đáp ứng các yêu cầu: Kỷ cương, đồng bộ, chặt chẽ, thống nhất, đầy đủ và có hành lang pháp lý an toàn, hạn chế rủi ro cho người thực hiện để đảm bảo năng động, sáng tạo nhằm tạo động lực phát triển đất nước.

(2). Tiếp tục chỉ đạo nghiên cứu xây dựng chính sách xử lý hình sự theo hướng xử lý nghiêm người chủ mưu cầm đầu, có động cơ vụ lợi để răn đe, giáo dục chung; đồng thời phân hóa, tạo điều kiện cho chủ thể sai phạm khắc phục hậu quả, giảm nhẹ cho người vi phạm do chấp hành mệnh lệnh, không vụ lợi nhằm làm tốt hơn việc thu hồi tài sản Nhà nước bị tham nhũng, thất thoát; bảo đảm hiệu quả phòng chống tội phạm, vừa có trọng tâm, trọng điểm, có răn đe, giáo dục, vừa nhân văn, thuyết phục. Xem xét nghiên cứu xây dựng Luật Đạo đức để giáo dục mọi người nhận thức được danh dự là điều thiêng liêng nhất trong đời người để nhằm góp phần tốt hơn trong phòng ngừa vi phạm, tội phạm.

(3). Chỉ đạo các cơ quan có thẩm quyền phối hợp nghiên cứu, đề xuất bổ sung quy định về chế định kiểm sát tố tụng dân sự công, tố tụng hành chính công trong Bộ luật Tố tụng dân sự, Luật Tố tụng hành chính, mở rộng thẩm quyền xét xử của Tòa án, xác định rõ trách nhiệm, thẩm quyền của VKSND trong việc khởi kiện bảo vệ lợi ích công bị xâm hại trong các lĩnh vực như: Đất đai, tài nguyên, khoáng sản, môi trường, dược phẩm, an toàn thực phẩm, quyền và lợi ích của người có công...

(4). Tăng cường sự chỉ đạo, giám sát của Quốc hội đối với các bộ, ngành hữu quan trong việc xây dựng pháp luật, giải thích, hướng dẫn áp dụng thống nhất những quy định pháp luật còn vướng mắc trong nhận thức giữa các cơ quan tư pháp.

(5). Đề nghị Quốc hội, Chính phủ xem xét cơ chế phân bổ ngân sách Nhà nước theo hướng căn cứ vào nhiệm vụ và khối lượng công việc thực tế để giao dự toán chi thường xuyên phù hợp với chức năng, nhiệm vụ đặc thù của ngành Kiểm sát nhân dân

là thực hành quyền công tố, kiểm sát điều tra và trực tiếp điều tra tội phạm. Vì với tính chất công việc tương đồng như nhau nhưng Cơ quan điều tra Bộ Công an, Bộ Quốc phòng đều được hưởng chế độ kinh phí chi thực tế.

(6). Đề nghị Quốc hội xem xét, có cơ chế cho phép các cơ quan tư pháp sử dụng kinh phí từ nguồn thu qua công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm để bổ sung kinh phí đầu tư mua sắm cơ sở vật chất, phục vụ hoạt động thực hiện chức năng, nhiệm vụ.

(7). Đề nghị tăng số lượng Kiểm sát viên trong biên chế được giao (*VKSND tối cao đã có tờ trình số 13/TTr-VKSTC ngày 29/8/2022 gửi Ủy ban Thường vụ Quốc hội*) để ngành Kiểm sát có đủ cán bộ có chức danh tư pháp để đảm bảo thực hiện chức năng, nhiệm vụ được giao.

Trên đây là Báo cáo tóm tắt công tác của Viện trưởng VKSND tối cao tại Kỳ họp thứ 4, Quốc hội khóa XV, kính trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội./.
